

บทที่ ๒

กำลังคนระดับกลางในการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทย

การขยายตัวทางอุตสาหกรรมของประเทศไทยกำลังเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูง โดยเฉพาะกิจการในกานพาณิชย์ บริการ และอุตสาหกรรมโรงงาน ความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมโรงงานได้ทวีมากขึ้นในปี ๒๕๑๐ ก่อให้เกิดผลผลิตถึง ๑๓.๑% ของผลผลิตทั่วประเทศ และจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมช่วงสิบปีที่ผ่านมาได้เพิ่มขึ้นเกือบ ๓ เท่าตัว คือจาก ๑๖,๐๐๗ โรง ในปี ๒๕๐๓ เป็น ๔๔,๒๕๔ โรง ในปี ๒๕๑๑ และโดยเฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นเกือบ ๒ เท่าตัว คือจาก ๗,๐๑๔ โรง ในปี ๒๕๐๓ เป็น ๑๒,๐๐๑ โรง ในปี ๒๕๑๑ จะเห็นว่าการอุตสาหกรรมของประเทศไทยได้เจริญก้าวหน้าไปมากแล้ว แต่การอุตสาหกรรมของประเทศไทยก็ยังอยู่ในระยะแรกเริ่มเท่านั้น และต้องประสบกับปัญหานานาประการ เช่น การขาดแคลนเงินทุน การขาดความรู้ทางเทคนิคที่จำเป็นแก่การพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน

ประชากรและแรงงาน

เนื่องจากอัตราเพิ่มประชากรของประเทศไทยได้เพิ่มในอัตราค่อนข้างสูง คือ ในปี ๒๕๑๓ เพิ่มในอัตราร้อยละ ๓.๒ ต่อปี จากการประเมินจำนวนประชากรของไทยในอีก ๒๕ ปีข้างหน้า คือปี ๒๕๔๓ ประเทศไทยจะมีประชากรถึง ๗๖ ล้านคน (ดูตารางที่ ๒.๑)

ตารางที่ ๒.๑ การคาดคะเนการเพิ่มประชากรในประเทศไทย ตั้งแต่ปี ๒๕๐๓ - ๒๕๕๓
(การเกิดในระบับกลาง)

พ.ศ.	จำนวนประชากร (พันคน)	อัตราการเพิ่ม
๒๕๐๓	๒๖,๒๓๔	๓.๑
๒๕๐๘	๓๑,๐๖๕	๓.๑
๒๕๑๓	๓๖,๒๑๕	๓.๒
๒๕๑๘	๔๒,๒๓๗	๓.๑
๒๕๒๓	๔๘,๘๖๘	๒.๘
๒๕๒๘	๕๕,๙๓๐	๒.๖
๒๕๓๓	๖๒,๙๘๔	๒.๓
๒๕๓๘	๖๙,๙๕๖	๒.๐
๒๕๔๓	๗๖,๕๗๑	๑.๘

ที่มา : การฉายภาพประชากรของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๓ - ๒๕๕๓ โดย
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สถาบันประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ส่วนกำลังแรงงานของประเทศไทยซึ่งได้ประเมินตามเป้าหมายการลดอัตราเพิ่ม
ประชากรที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ กำลังแรงงานของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นกว่า ๒.๖
ล้านคน ในปี ๒๕๑๕ คือเพิ่มจาก ๑๗.๐ ล้านคนเป็นประมาณ ๑๙.๖ ล้านคน และอัตราการ
เพิ่มเฉลี่ยจะสูงกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี ถ้าการเพิ่มยังคงมีอยู่ในอัตราที่ในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า
คือ พ.ศ. ๒๕๓๓ จะมีกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นกว่า ๑๒.๖ ล้านคน คือจะมีกำลังแรงงานในขณะนั้น
ถึง ๒๙.๖ ล้านคน (ดูตารางที่ ๒.๒)

ตารางที่ ๒.๒ การประเมินกำลังแรงงานของประเทศไทย สำหรับ พ.ศ. ๒๕๑๕ -

๒๕๓๓

	๒๕๑๕ กำลังแรงงาน	๒๕๑๘ กำลังแรงงาน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕๑๕-๒๕๑๘	เฉลี่ยอัตรา การเพิ่ม ๒๕๑๕-๒๕๑๘	๒๕๓๓ กำลังแรงงาน	เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๕๑๓-๒๕๓๓
ชาย	๕.๓๕๒	๑๐.๘๖๓	๑.๕๓๖	๓.๑๕	๑๖.๕๕๘	๘๓.๕๕
หญิง	๓.๖๕๒	๘.๓๖๒	๑.๐๓๐	๒.๖๖	๑๓.๐๑๖	๘๐.๑๘
รวม	๑๓.๐๐๔	๑๙.๒๒๕	๒.๖๖๖	๒.๙๓	๒๙.๕๗๔	๘๑.๘๖

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘)

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงแรงงานที่มีอยู่ในปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖ ซึ่งเป็นระยะ
ครั้งแรกของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ จะเห็นว่าแรงงานประเภทช่างฝีมือ หรือผู้ที่ทำงานในกระบวน
การผลิตจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ก้าวหน้า คือเพิ่มจากปี ๒๕๑๕ ถึงร้อยละ ๒.๑ และในระยะครั้งแรก
ของแผนนี้กำลังแรงงานทั้งสิ้นถึง ๑๖.๕ ล้านคน จำแนกตามหมวดอาชีพได้ดังนี้ ผู้ที่ทำงานที่ใช้
วิชาชีพ วิชาการ จำนวน ๓๓๘,๕๓๐ คน หรือร้อยละ ๒.๑ ของจำนวนแรงงานทั้งหมด ผู้ทำงาน
บริหารและจัดการ ๑๕๖,๕๕๐ คน หรือร้อยละ ๐.๙ ผู้ทำงานเสมียนพนักงาน ๒๖๙,๓๙๐ คน หรือ
ร้อยละ ๑.๕ ผู้ทำงานเกี่ยวกับการค้า ๑,๒๓๖,๖๕๐ หรือร้อยละ ๘.๕ ผู้ทำงานเกี่ยวกับการขนส่ง
และคมนาคม ๕๒๓,๘๕๐ คน หรือร้อยละ ๒.๖ ช่างฝีมือและปฏิบัติการในกระบวนการผลิตจำนวน
๒,๐๓๐,๕๕๐ คน หรือร้อยละ ๑๒.๖ ผู้ทำงานเกี่ยวกับการบริการ ๔๕๖,๘๓๐ คน หรือร้อยละ ๒.๘
ส่วนผู้ทำงานในวงเกษตรมีจำนวน ๑๑,๑๕๓,๕๓๐ คน หรือร้อยละ ๖๗.๓ ของแรงงานทั้งหมด
จะเห็นว่าแรงงานในวง เกษตรจะลดลงจากปี ๒๕๑๕ ถึงร้อยละ ๑๑.๖ (ดูตารางที่ ๒.๓) แสดง
ว่าแรงงานทางคานเกษตรได้เข้ามาสู่งานนอกวง เกษตรมากขึ้น และส่วนใหญ่ทำงานนอก
วงเกษตรจะมีอยู่เฉพาะในตัวเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพฯ ดังนั้นจึงทำให้แรงงานเหล่านี้พอพบ

เข้ามาหางานทำในเมืองมากขึ้น จึงจะก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา อาทิเช่น ความแออัด เกิดแหล่งสลัมในเมือง ปัญหาอาชญากร และปัญหาการว่างงานขึ้น จึงควรมีนโยบายที่เน้นช่องทางด้านแรงงาน โดยเฉพาะการสร้างตำแหน่งงานขึ้นในส่วนภูมิภาคอย่างพอเพียง เพื่อแก้ปัญหาการอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองต่อไป

ตารางที่ ๒.๓ ผู้มีงานทำอายุ ๑๑ ปีขึ้นไป จำแนกตามหมวดอาชีพทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖

หมวดอาชีพ	๒๕๑๔ (กค - กย)	%	๒๕๑๕ (กค - กย)	%	๒๕๑๖ (มค - มิถ)	%
- ผู้ปฏิบัติงานที่ไร้วิชาชีพ วิชาการ	๒๓๒, ๓๓๐	๑.๖	๓๓๓, ๑๓๖	๒.๑	๓๓๘, ๕๓๐	๒.๑
- ผู้ปฏิบัติงานบริหารและจัดการ	๑๒๐, ๖๕๐	๐.๗	๑๑๑, ๓๙๐	๐.๗	๑๕๒, ๙๕๐	๐.๙
- เสมียนพนักงาน	๒๑๔, ๘๐๐	๑.๓	๒๒๓, ๑๒๐	๑.๔	๒๒๙, ๓๙๐	๑.๔
- เกี่ยวกับการค้า	๑, ๒๓๔, ๐๕๐	๗.๔	๑, ๓๔๑, ๗๒๐	๘.๓	๑, ๒๓๖, ๖๕๐	๘.๕
- ผู้ทำงานเกษตร	๑๓, ๑๗๖, ๘๒๐	๗๕.๓	๑๑, ๗๓๓, ๐๗๐	๗๒.๗	๑๑, ๑๔๓, ๕๗๐	๖๗.๗
- ผู้ปฏิบัติงานการขนส่งและคมนาคม	๒๓๔, ๖๐๐	๑.๔	๓๑๘, ๑๒๐	๒.๐	๔๓๗, ๘๕๐	๒.๖
- ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตและกรรมกร	๑, ๐๘๕, ๕๑๐	๖.๕	๑, ๖๖๖, ๓๑๐	๑๐.๓	๒, ๐๗๐, ๕๕๐	๑๒.๖
- ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการ	๒๗๔, ๕๘๐	๑.๗	๔๐๐, ๕๘๐	๒.๕	๔๕๖, ๘๓๐	๒.๘
- คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	๙, ๑๑๐	๐.๑	๒, ๐๗๐	๐.๐	๑๙, ๕๘๐	๐.๑
รวม	๑๒, ๒๑๘, ๖๕๐	๑๐๐.๐	๑๒, ๑๒๙, ๕๕๐	๑๐๐.๐	๑๒, ๕๖๔, ๕๙๐	๑๐๐.๐

ที่มา : รายงานภาคสมมุติฐานสำรวจ พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๑๖ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มของกำลังผลิตของสาขาเศรษฐกิจต่าง ๆ ตลอดจนนโยบายในด้านการสร้างปริมาณงานและองค์ประกอบแวดล้อมอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฉบับที่ ๓ แล้ว เป็นที่คาดหมายว่าในปี ๒๕๑๕ ประเทศไทยจะสามารถสร้างปริมาณงานให้แก่กำลังคนประมาณ ๑๘.๕ ล้านคน หรือมีงานทำเพิ่มให้แก่กำลังคน ๒.๖ ล้านคน ภายในระยะของแผน ปริมาณงานที่ทำดังกล่าวเป็นงานในสาขาเกษตรกรรมประมาณ ๑๔.๖ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๗๕ ของกำลังคนที่มีการทำงานทั้งหมด ส่วนในสาขาที่มีไร่อุตสาหกรรม ในที่สุดท้ายของแผน จะมีประมาณ ๔.๘ ล้านคน หรือประมาณร้อยละ ๒๕.๐ ของกำลังคนที่มีการทำงานทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๒.๔ (ดูรายละเอียดในตารางที่ ๒.๔)

ตารางที่ ๒.๔ การประเมินปริมาณงานที่ทำในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘ จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ

ประเภทกิจการ	ปริมาณงานที่ทำ				ปริมาณงานที่ทำที่เพิ่มขึ้น	
	พ.ศ. ๒๕๑๕		พ.ศ. ๒๕๑๘			
	จำนวน (ล้านคน)	%	จำนวน (ล้านคน)	%		
๑. การเกษตร, ป่าไม้, ประมง และลาดสัตว์	๑๓.๐๗๖	๗๑.๔	๑๔.๖๐๖	๗๕.๖	๑.๕๓๐	๕๘.๗
๒. ทำเหมืองแร่ เหมืองหิน	๐.๐๕๑	๐.๓	๐.๐๖๖	๐.๓	๐.๐๑๕	๐.๖
๓. อุตสาหกรรม	๐.๗๑๕	๔.๒	๐.๗๘๕	๔.๐	๐.๐๗๐	๒.๗
๔. การก่อสร้าง	๐.๑๕๐	๐.๘	๐.๑๙๑	๑.๐	๐.๐๔๑	๑.๖
๕. การไฟฟ้า และประปา	๐.๐๘๒	๐.๒	๐.๐๖๖	๐.๓	๐.๐๒๔	๑.๐
๖. การพาณิชย์	๑.๒๗๔	๗.๖	๑.๖๘๘	๘.๗	๐.๔๑๐	๑๖.๑
๗. การคมนาคมและขนส่ง	๐.๓๑๗	๑.๘	๐.๔๐๔	๒.๑	๐.๐๘๗	๓.๔
๘. การบริการ	๑.๒๗๓	๗.๕	๑.๖๕๘	๘.๕	๐.๓๘๕	๑๕.๐
รวม	๑๖.๘๒๐	๑๐๐.๐	๑๙.๔๖๔	๑๐๐.๐	๒.๕๔๔	๑๐๐.๐

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘)

ความต้องการกำลังคน

จากการพิจารณาความต้องการกำลังคนตามแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ ที่ได้ประเมินความต้องการกำลังคนโดยจำแนกตามหมวดอาชีพแล้ว จะเห็นว่าในระยะของแผนความต้องการใช้กำลังคนจะเพิ่มตามตำแหน่งงานที่เพิ่มขึ้น และเพื่อทดแทนผู้ที่ออกจากงาน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ ๒.๕๘๖ ล้านคน จำแนกตามหมวดอาชีพได้ดังนี้ (ดูตารางที่ ๒.๕)

ตารางที่ ๒.๕ ความต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้นจำแนกตามหมวดอาชีพปี พ.ศ.
๒๕๑๕ - ๒๕๑๘

หมวดอาชีพ	จำนวน (ล้านคน)	ร้อยละ
๑. งานที่ใช้วิชาชีพอิจาการ และเทคนิค	๐.๐๓๘	๓.๐
๒. งานบริหารและจ้กค้ำเนื่งการ	๐.๐๓๐	๑.๒
๓. งานเส้มีเยนพ้กงาน	๐.๐๒๙	๒.๓
๔. งานเก้ยวกับการค้ำ	๐.๔๕๐	๑๓.๕
๕. การเกษตร, เหมืองแร่ และขอยหิน	๑.๕๒๐	๒๐.๓
๖. งานเก้ยวกับการคมนาคมและการขนส่ง	๐.๐๘๙	๓.๔
๗. ช่างฝีมือหรือผู้น้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต อุตสาหกรรม	๐.๒๑๓	๘.๒
๘. งานบริการ	๐.๐๘๓	๓.๒
รวม	๒.๕๘๖	๑๐๐.๐

ที่มา : แผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘)

จะเห็นว่าความต้องการแรงงานในสาขาเกษตรมีมากที่สุด คือมีถึง ๑,๕๒๐,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๒๐.๓ ของความต้องการแรงงานทั้งหมด รองลงมาได้แก่อาชีพเกี่ยวกับการค้า จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๑๓.๔ อาชีพช่างฝีมือหรือผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต ๒๑๓,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๔.๒ ของความต้องการแรงงานทั้งหมด อาชีพการบริการ ๙๗,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๓.๘ อาชีพเกี่ยวกับการคมนาคมและขนส่ง จำนวน ๘๙,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๓.๔ งานเสมียนพนักงาน ๒๙,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๒.๓ อาชีพที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และเทคนิค ๓๕,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๓.๐ และอาชีพบริหาร และจัดดำเนินการ จำนวน ๓๐,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๑.๒ ของความต้องการแรงงานทั้งหมด เป็นที่สังเกตว่าความต้องการแรงงานได้เพิ่มขึ้นในทุก ๆ สาขาอาชีพ โดยเฉพาะแรงงานช่างฝีมือ และผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิตได้เพิ่มมากขึ้น แต่ตามข้อเท็จจริงแรงงานในหมวดคนส่วนใหญ่ประกอบด้วยผู้ที่ใช้แรงงานที่ไร้ฝีมือหรือกรรมกร

นอกจากนี้ จากการศึกษาความต้องการแรงงานในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) ในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี ของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย ที่ได้ศึกษาจากสถานประกอบการที่มีคนงานตั้งแต่ ๒๐ คนขึ้นไป จำนวน ๒,๒๕๗ แห่ง ปรากฏว่าในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) สถานประกอบการต่าง ๆ ในท้องที่ ๆ สรรวจมีความต้องการแรงงานทั้งสิ้น ๕๒,๒๕๖ คน แยกเป็นความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนผู้ที่จะออกจากงานจำนวน ๒๕,๕๐๖ คน หรือร้อยละ ๔๘.๘ และความต้องการแรงงานใหม่จำนวน ๒๖,๗๕๐ คน หรือร้อยละ ๕๑.๒ เฉลี่ยในระยะของแผนนี้สถานประกอบการจะมีความต้องการแรงงานปีละประมาณ ๑๐,๕๕๘ คน และสำหรับความต้องการแรงงานเพื่อทดแทนคนงานเดิมจำนวน ๒๕,๕๐๖ คน นั้นเป็นความต้องการในกิจการหัตถอุตสาหกรรมมากที่สุด คือมี ๑๓,๔๘๑ หรือร้อยละ ๕๔.๕ รองลงมาคือกิจการพาณิชย์กรรม จำนวน ๘,๖๒๒ คน หรือร้อยละ ๑๘.๓ กิจการบริการ ร้อยละ ๑๐.๕ และกิจการขนส่ง คลังสินค้า และคมนาคมอีกร้อยละ ๑๐.๐ ตามลำดับ ส่วนความต้องการแรงงานใหม่จำนวน ๒๖,๗๕๐ คนนั้น แยกเป็นความต้องการในกิจการหัตถอุตสาหกรรม ๘,๐๘๖ คน หรือร้อยละ ๓๔ กิจการไฟฟ้า แก๊ส ประปา และบริการ

สุขาภิบาล ๒,๗๓๓ คน หรือร้อยละ ๒๕.๓ กิจกรรมพัฒนกรรม ๕,๗๖๖ คน หรือ ร้อยละ ๒๑.๔ และกิจกรรมขนส่งคลังสินค้าและคมนาคม ร้อยละ ๑๐.๐ (ดูรายละเอียด ตารางที่ ๒.๖)

ตารางที่ ๒.๖ ความต้องการแรงงานในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๘) ในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี จำแนกตามอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรม	แรงงานที่ ประมาณว่าจะออก	แรงงานที่ว่าจะ จ้างใหม่	รวม
- หัตถกรรม	๑๓,๘๕๑ (๕๔.๕)	๕,๐๕๖ (๓๔.๐)	๒๒,๕๘๗
- ก่อสร้าง	๕๔ (๐.๕)	๑๖๗ (๑.๕)	๒๒๑
- การไฟฟ้า แก๊ส ประปา และการบริการ สุขาภิบาล	๑,๒๐๗ (๖.๓)	๒,๗๓๓ (๒๕.๓)	๔,๓๔๐
- พาณิชยกรรม	๔,๖๒๖ (๑๘.๓)	๕,๗๖๖ (๒๑.๕)	๑๐,๓๙๒
- การขนส่ง คลังสินค้า และคมนาคม	๒,๕๖๕ (๑๐.๑)	๒,๗๐๕ (๑๐.๑)	๕,๒๗๐
- บริการ	๒,๒๘๓ (๑๐.๕)	๒,๓๐๘ (๘.๖)	๔,๕๙๑
รวม	๒๕,๕๐๖ (๑๐๐.๐)	๒๖,๗๓๕ (๑๐๐.๐)	๕๒,๒๔๑

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, ความต้องการแรงงานในเขตนครหลวง กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี ระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๘) มีนาคม ๒๕๑๕

ส่วนประเภทอาชีพที่มีความต้องการแรงงานนั้น ในระยะของแผนอาชีพข้างมือ หรือปฏิบัติงานในขบวนการผลิตและผู้ใช้อุปกรณ์ในการขนส่งคนงานหรือกรรมกร มีความต้องการมากที่สุดมีจำนวนถึง ๓๓,๔๔๘ คน หรือร้อยละ ๒๔ ของความต้องการแรงงานทั้งหมด รองลงมาได้แก่อาชีพเสมียนพนักงาน ๖,๓๗๖ คน หรือร้อยละ ๑๒.๒ อาชีพเกี่ยวกับการค้า ๔,๖๗๒ คน หรือร้อยละ ๕ ผู้ปฏิบัติงานบริการ ๔,๐๘๖ หรือร้อยละ ๗.๘ ผู้ใช้วิชาชีพวิชาการ ๓,๔๗๓ คน หรือร้อยละ ๖.๖ ของความต้องการทั้งหมด และผู้ปฏิบัติงานคาบบริหารและจัดการ ๑๖๕ คน หรือร้อยละ ๐.๓ ตามลำดับ (ดูตารางที่ ๒.๗)

ตารางที่ ๒.๗ ความต้องการแรงงานระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) ในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี จำแนกตามกลุ่มอาชีพและอุตสาหกรรม

อาชีพ	ประเภทอุตสาหกรรม						
	หัตถกรรม	ก่อสร้าง	ไฟฟ้า แกลส ประปา และ บริการคาน สุขาภิบาล	พาณิชย์กรรม	การขนส่ง คลังสินค้า และคมนาคม	บริการ	รวม
- ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพวิชาการ	๑๕๑	๔๔	๓๕๑	๔๔๖	๑๓๔	๐,๘๕๓	๓,๔๗๓
- ผู้ปฏิบัติงานบริหารและจัดการ	๑๒	-	-	๒๒	๑๓๐	๑	๑๖๕
- เสมียนพนักงาน	๓๐๓	-	๑,๐๘๕	๒,๓๕๓	๒,๕๘๒	๔๖	๖,๓๗๖
- เกี่ยวกับการค้า	๓๑๐	๕	-	๔,๒๔๔	-	๖๕	๔,๖๗๒
- ช่างฝีมือและงานในกระบวนการ ผลิต การขนส่ง กรรมกร	๒๑,๗๐๕	๑๓๒	๖,๒๓๔	๒,๕๒๒	๒,๓๘๖	๓๕	๓๓,๔๔๘
- ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	๕๐๒	-	๓๐๖	๓๑๓	๒	๒,๕๓๕	๔,๐๘๖
รวม	๒๒,๘๘๓	๒๒๑	๘,๓๘๐	๑๐,๓๘๘	๕,๖๖๔	๔,๕๓๑	๕๒,๒๕๑

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, ความต้องการแรงงานในเขตนครหลวงกรุงเทพ นนทบุรี สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี ระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

และความต้องการแรงงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษานั้น ปรากฏว่ามีความต้องการผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากที่สุด คือมีถึง ๒๖,๒๓๓ คน หรือร้อยละ ๕๑ ของความต้องการทั้งหมด รองลงมาเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เกรียมอุดมหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๕,๒๕๑ หรือร้อยละ ๒๕.๕ ผู้ไม่จบการศึกษาใด ๆ ๕,๕๓๔ คน หรือร้อยละ ๑๐.๗ ผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ๒,๕๐๕ หรือร้อยละ ๕.๖ และจบระดับฝึกหัดครู ๑,๔๓๑ คน หรือร้อยละ ๒.๗ ตามลำดับ (ดูรายละเอียดตารางที่ ๒.๔)

ตารางที่ ๒.๔ ความต้องการแรงงานในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)
ในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี จำแนกตามชั้นการศึกษาและอาชีพ

อาชีพ	ไม่จำเป็นต้องศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา เกรียมอุดมหรือเทียบเท่า		อุดมศึกษา		ฝึกหัดครู	รวม
			สายวิชาการ	สายวิชาชีพ	สายวิชาการ	สายวิชาชีพสูงและวิชาชีพขั้นสูง		
- ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีววิทยาการ	-	-	๖	-	๑,๓๒๓	๒๒๕	๑,๕๓๑	๓,๕๓๓
- ผู้ปฏิบัติงานบริหารและจัดการ	-	-	-	-	๕๖	๑๑๕	-	๑๖๕
- เสมียนพนักงาน	๕๕๒	๑,๓๖๕	๑๓๕	๓,๒๕๕	๑๕๐	๑๐๖	-	๖,๓๖๓
- งานเกี่ยวกับการค้า	๕๕๑	๑,๓๕๑	๒,๖๐๕	-	๒๕๖	-	-	๕,๖๖๓
- การเกษตร	๖	-	-	-	-	-	-	๖
- การบริการ	๒๒๓	๒,๓๓๐	๑,๕๕๕	-	๑	-	-	๕,๑๕๖
- ช่างฝีมือและผู้ทำงานในขบวนการผลิต การขนส่ง คนงาน หรือกรรมกร	๕,๓๕๕	๒๑,๒๕๓	๓,๐๕๑	๕,๕๕๕	๒๐๑	-	-	๓๓,๕๕๕
รวม	๕,๖๐๑	๒๖,๒๓๖	๓,๓๒๕	๕,๒๕๕	๒,๕๑๑	๕๕๕	๑,๕๓๑	๕๖,๒๕๑

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, ความต้องการแรงงานในเขตนครหลวงกรุงเทพ นนทบุรี สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ระยะของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

จากการศึกษาจะเห็นว่าความต้องการแรงงานในระดับการศึกษามัธยมศึกษาทั้งสายสามัญ และสายอาชีพมีถึง ๒,๒๒๕ คน แต่ถรรวมทุกหมวดอาชีพแล้ว ความต้องการแรงงานในระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาถึง ๑๕,๒๑๑ คน จำแนกเป็นสายวิชาการ ๗,๓๒๔ คน และสายอาชีพศึกษา ๘,๒๗๗ คน โดยที่จำนวนความต้องการดังกล่าวนี้เป็นเพียงการสำรวจจากเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี เท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานทั่วประเทศ ตามที่ได้ประเมินไว้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ จะมีจำนวนแรงงานถึง ๒,๕๘๖ ล้านคน ดังนั้นความต้องการกำลังคนระดับการศึกษานี้ก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย

การผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานนั้น รัฐบาลได้พยายามขยาย การศึกษาระดับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน โดยขยายที่เรียนสำหรับคนรุ่นใหม่ และพยายามผลิตแรงงานเพื่อสนองความต้องการของตลาดอีกส่วนหนึ่งด้วย สำหรับการผลิตแรงงาน ระดับสูงและระดับกลางนั้นรัฐได้ตั้ง เป้าหมายไว้ดังนี้



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒.๕ เป้าหมายจำนวนนักเรียนและนักศึกษาในระดับกลางและระดับสูงในระยะ
เวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

ระดับการศึกษา	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน
<u>มัธยมศึกษาสามัญ</u> ^{๑/}	๒๗,๕๐๐	๒๙,๒๐๐	๓๒,๒๐๐	๓๔,๒๐๐	๓๖,๕๐๐
ม.ศ. ทน (๑ - ๓)	๓,๑๐๐	๒,๖๐๐	๒,๒๐๐	๑,๙๐๐	๑,๓๐๐
ม.ศ. ปลาย (๔ - ๖)	๒๔,๓๐๐	๒๖,๖๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๒,๓๐๐	๓๕,๒๐๐
<u>วิชาชั้นสูง</u>	๑๗,๘๐๐	๒๑,๑๐๐	๒๓,๑๐๐	๒๕,๑๐๐	๒๖,๕๐๐
ระดับเทคนิค	๑๔,๒๐๐	๑๗,๒๐๐	๑๙,๐๐๐	๒๐,๙๐๐	๒๒,๒๐๐
สถาบันพระจอมเกล้า	๓,๖๐๐	๓,๙๐๐	๔,๑๐๐	๔,๒๐๐	๔,๓๐๐
<u>ฝึกหัดครู</u>	๘๕,๒๕๑	๙๓,๓๐๐	๑๐๑,๐๐๐	๑๐๙,๒๐๐	๑๑๙,๕๐๐
ระดับประกาศนียบัตร	๒๗,๐๐๐	๓๓,๐๐๐	๓๘,๐๐๐	๔๔,๐๐๐	๕๒,๐๐๐
ระดับปริญญาตรี	๑๔,๓๕๐	๑๖,๓๕๐	๑๘,๒๕๐	๒๐,๑๖๐	๒๑,๙๗๐
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	๕๕๐	๕๖๐	๖๓๐	๗๐๐	๘๓๐
ครูอาชีวศึกษา	๓,๓๐๐	๓,๘๐๐	๔,๑๐๐	๔,๓๐๐	๔,๕๐๐
<u>มหาวิทยาลัย</u> ^{๒/}	๕๕,๓๘๐	๕๑,๕๕๐	๕๕,๓๓๐	๕๙,๓๗๐	๖๓,๓๕๐
อนุปริญญา และปริญญาตรี	๕๕,๐๘๐	๕๖,๕๕๐	๕๙,๓๓๐	๕๓,๕๓๐	๕๗,๕๕๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๔,๓๐๐	๕,๐๐๐	๕,๖๐๐	๕,๘๔๐	๖,๒๐๐
<u>การศึกษานอกระบบ</u>	๕๖,๒๒๐	๖๘,๘๕๐	๘๔,๓๘๐	๑๐๙,๘๑๐	๑๓๐,๘๐๐
<u>ภาคีศึกษาศึกษาอิสระระยะสั้น</u>	๕๕,๓๕๐	๕๑,๕๕๐	๖๐,๕๕๐	๖๙,๘๕๐	๘๙,๕๐๐

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

หมายเหตุ ๑/ คิดเฉพาะเป้าหมายของโรงเรียนรัฐบาล

๒/ คิดเฉพาะเป้าหมายของมหาวิทยาลัย ๔ แห่ง ไม่รวมมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ซึ่งรับนักศึกษาไม่จำกัดจำนวน

จะเห็นว่าในปีสุดท้ายของแผนจะสามารถขยายกำลังแรงงานระดับสูง คือผู้ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยได้ถึง ๒๓,๗๕๐ คน หรือร้อยละ ๐.๗๖ ของจำนวนกำลังคนทุกระดับการศึกษา กำลังคนระดับกลางคือผู้ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา (เฉพาะของรัฐบาล) จำนวนถึง ๗๖,๕๐๐ คน หรือร้อยละ ๐.๘๗ ของกำลังคนทุกระดับการศึกษา ระดับวิชาชีพชั้นสูง ๒๖,๕๐๐ คน หรือร้อยละ ๐.๓๐ ระดับฝึกหัดครู ๑๑๘,๕๐๐ หรือร้อยละ ๑.๓๕ และอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ๕๕,๕๐๐ คน หรือร้อยละ ๑.๐๑ ของจำนวนกำลังคนทุกระดับการศึกษา และกำลังคนที่อยู่ในระดับการศึกษาต่าง ๆ นี้ จะเป็นผู้ที่สำเร็จออกมาเป็นกำลังแรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ กิ่งนี้ (ดูตารางที่ ๒.๑๐)

ตารางที่ ๒.๑๐ จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

สาขาวิชา	จำนวนผู้สำเร็จ					รวม
	พ.ศ. ๒๕๑๕	พ.ศ. ๒๕๑๖	พ.ศ. ๒๕๑๗	พ.ศ. ๒๕๑๘	พ.ศ. ๒๕๑๙	
มนุษยศาสตร์	๕๓๐	๕๑๐	๘๓๐	๕๑๐	๑,๐๒๐	๔,๖๘๐
ศึกษาศาสตร์	๕๓๐	๑,๐๒๐	๑,๓๒๐	๑,๕๘๐	๑,๕๑๐	๖,๒๒๐
วิจิตรศิลป์	๑๗๐	๑๗๐	๑๗๐	๑๘๐	๒๖๐	๕๐๐
สังคมศาสตร์ และนิติศาสตร์	๒,๒๗๐	๒,๗๕๐	๒,๒๕๐	๒,๗๖๐	๒,๘๓๐	๑๓,๕๐๐
วิทยาศาสตร์	๕๓๐	๗๑๐	๗๒๐	๕๐๐	๑,๐๐๐	๓,๕๐๐
วิศวกรรมศาสตร์	๒๑๐	๗๕๐	๘๑๐	๕๗๐	๑,๐๕๐	๔,๒๒๐
แพทยศาสตร์	๕๘๐	๑,๐๗๐	๑,๑๕๐	๑,๓๘๐	๑,๕๒๐	๖,๑๐๐
เกษตรศาสตร์	๕๗๐	๑,๐๗๐	๑,๑๒๐	๑,๒๒๐	๑,๒๗๐	๕,๒๓๐
วิทยาลัยวิชาการศึกษา	๓,๕๓๐	๓,๕๕๐	๔,๓๕๐	๔,๓๘๐	๕,๕๓๐	๒๑,๓๒๐
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า	๒๗๐	๓๒๐	๓๕๐	๔๕๐	๔๕๐	๑,๘๐๐
รวม	๑๐,๕๓๐	๑๒,๘๑๐	๑๓,๒๗๐	๑๔,๕๘๐	๑๖,๕๒๐	๖๘,๐๑๐

ที่มา : แผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

ก็จะมีผู้สำเร็จการศึกษาระดับสูงหรือระดับปริญญาในวงของแผนพัฒนา ถึง ๒๕,๐๐๐ คน ซึ่งเฉลี่ยแล้วจะเพิ่มขึ้นปีละประมาณ ๑๓,๒๐๐ คน จำแนกเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขามนุษยศาสตร์ ๔,๒๕๐ คน ศึกษาศาสตร์ ๒,๒๒๐ คน วิศวกรรมศิลป์ ๕๐๐ คน สังคมศาสตร์และนิติศาสตร์ ๑๓,๕๐๐ คน วิทยาศาสตร์ ๓,๕๐๐ คน วิศวกรรมศาสตร์ ๔,๒๒๐ คน สาขาแพทยศาสตร์ ๒,๑๐๐ คน เกษตรศาสตร์ ๕,๒๓๐ คน วิทยาลัยวิชาการศึกษา ๒๑,๗๒๐ คน และผู้จบจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ๑,๕๐๐ คน เป็นที่สังเกตว่าตามเป้าหมายกำลังแรงงานระดับสูงที่จะผลิตได้ในระยะของแผนส่วนใหญ่ เป็นกำลังแรงงานในสาขาที่ตลาดแรงงานอิ่มตัวแล้ว ส่วนสาขาที่ตลาดแรงงานกำลังต้องการ อาทิเช่น วิศวกรรม แพทย์ และนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาชีพชั้นในในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ นี้ยังสามารถผลิตได้น้อยกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน เมื่อเทียบกับความต้องการแรงงานที่ใช่วิชาชีพวิชาการ ซึ่งถึง ๗๕,๐๐๐ คน แต่ความสามารถในการผลิตได้ทั้งหมดทุกสาขาเพียง ๒๕,๐๐๐ คน เท่านั้น

สำหรับแรงงานระดับกลางซึ่งได้แก่ผู้สำเร็จจากโรงเรียนอาชีวศึกษาและวิทยาลัยเทคนิค และถือว่าเป็นแรงงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ ตามแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ ได้ประเมินไว้ว่าจะสามารถผลิตแรงงานระดับนี้ได้ถึง ๑๓๔,๔๐๐ คน แยกเป็นผู้สำเร็จระดับอาชีวศึกษา ๕๒,๕๐๐ คน ระดับเทคนิค ๓๕,๒๐๐ คน และจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ๑,๕๐๐ คน (ดูตารางที่ ๒.๑๑)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒.๑๑ จำนวนนักเรียนและผู้สำเร็จจากโรงเรียนอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค
ในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙

พ.ศ.	โรงเรียนอาชีวศึกษา (เฉพาะรัฐบาล)			วิทยาลัยเทคนิค			สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า		
	จำนวน นักเรียน	จำนวน ผู้สำเร็จ	% ผู้สำเร็จ	จำนวน นักเรียน	จำนวน ผู้สำเร็จ	% ผู้สำเร็จ	จำนวน นักเรียน	จำนวน ผู้สำเร็จ	% ผู้สำเร็จ
๒๕๑๕	๒๓,๘๐๐	๑๓,๒๐๐	๒๕.๕	๑๘,๒๐๐	๕,๕๐๐	๓๐.๓	๓,๒๐๐	๒๓๖	๗.๕
๒๕๑๖	๒๕,๒๐๐	๑๓,๑๐๐	๒๘.๓	๑๗,๒๐๐	๗,๒๐๐	๔๑.๘	๓,๕๐๐	๓๒๐	๙.๒
๒๕๑๗	๓๒,๒๐๐	๑๘,๕๐๐	๒๖.๒	๑๙,๐๐๐	๘,๒๐๐	๔๓.๒	๔,๑๐๐	๓๕๐	๘.๕
๒๕๑๘	๓๕,๒๐๐	๑๙,๕๐๐	๒๖.๑	๒๐,๕๐๐	๘,๕๐๐	๔๑.๖	๔,๒๐๐	๔๘๐	๑๐.๕
๒๕๑๙	๓๖,๕๐๐	๒๐,๓๐๐	๒๖.๕	๒๒,๒๐๐	๙,๘๐๐	๔๔.๑	๔,๓๐๐	๕๕๐	๑๐.๕

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙)

จากการประเมินกำลังแรงงานระดับนี้ จะเห็นว่าเมื่อสิ้นสุดระยะของแผนจะมีกำลังแรงงาน
ระดับกลางมากเกินความต้องการถึง ๑๐๘,๓๐๐ คน (ดูตารางที่ ๒.๑๒)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒.๑๒ ความต้องการกำลังคนและปริมาณกำลังคนที่ปฏิบัติงานในอาชีพที่สำคัญ ๆ

พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘

อาชีพ	ความต้องการ	ปริมาณ กำลังคน	ความแตกต่าง	
			เกิน (+)	ขาด (-)
๑. นักบริหารและนักจัดการ	๓๐,๐๐๐	—	—	๓๐,๐๐๐
๒. แพทย์	๒,๗๐๐	๒,๐๐๐	—	๗๐๐
๓. พยาบาลและผดุงครรภ์	๑๔,๐๐๐	๗,๖๐๐	—	๖,๔๐๐
๔. นักวิทยาศาสตร์	๘,๕๐๐	๓,๘๐๐	—	๔,๗๐๐
๕. วิศวกร	๒,๕๐๐	๔,๗๐๐	๒,๒๐๐	—
๖. ผู้ปฏิบัติงานด้านเกษตร	๑๐,๓๐๐	๑๒,๒๐๐	๑,๙๐๐	—
— ระดับอุดมศึกษา	๓,๐๐๐	๕,๓๐๐	๒,๓๐๐	—
— ระดับการศึกษา ๑๕ ปี	๕,๗๐๐	๓,๗๐๐	—	๒,๐๐๐
— ระดับการศึกษา ๑๓ ปี	๑,๖๐๐	๓,๒๐๐	๑,๖๐๐	—
๗. ครูและอาจารย์	๑๐๑,๘๐๐	—	—	—
— สายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๕,๕๐๐	—	—	—
— สายวิชาการ	๑๐,๕๐๐	๒๐,๐๐๐	๙,๕๐๐	—
— ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพครู	๘๐,๘๐๐	๗๗,๐๐๐	—	๓,๘๐๐
— ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	๕,๕๐๐	—	—	—
๘. ช่างเทคนิค	๗,๖๐๐	๑๕,๓๐๐	๗,๗๐๐	—
๙. ผู้สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๗,๑๐๐	๘,๕๐๐	—	๘,๖๐๐
สายอาชีพ	—	๒๐,๖๐๐	๒๐,๖๐๐	—

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕ - ๒๕๑๘)

จากการประเมินการผลิตกำลังคนในระดับกลางตามแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ดังกล่าวแล้ว จะเห็นว่าเป้าหมายที่ประเมินไว้สูงมาก แสดงว่ารัฐบาลได้
ตระหนักถึงความสำคัญของแรงงานระดับนี้อย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามการประเมินจำนวน
นักเรียนในระดับกลาง นั้นว่ายังไม่อาจจะให้ความแน่นอนและเชื่อถือได้ เพราะการเลือกศึกษา
คำนวณโดยยอมเป็นความต้องการของแต่ละบุคคล การประเมินความต้องการจึงจำเป็นต้องคำนึงถึง
ข้อเท็จจริง และค่านิยมของนักเรียนไทยด้วย ถ้าหากค่านิยมของนักเรียนยังนิยมอาชีพที่เป็น
เจ้าคนนายคน และยังคงการทำงานในสำนักงานหรือเป็นข้าราชการอยู่เช่นเดิมแล้ว การที่จะ
หวังให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ย่อมเป็นการคาดหวังที่ออกจะเกินความจริงจนเกินไป
และถ้าหากแรงงานที่ผลิตได้เกินความต้องการจริงตามที่ได้ประเมินไว้ ก็ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหา
การว่างงานขึ้น คือจะว่างงานเพราะมีผู้สำเร็จการศึกษาออกมามาก ไม่สมดุลกับตำแหน่งงาน
ที่มีทำ และว่างงานเพราะขาดความชำนาญงาน หรือขาดฝีมืออีกด้วย

เป็นที่สังเกตว่าแม้การผลิตแรงงานระดับกลางจะเกินความต้องการของตลาดก็ตาม
แต่จากข้อเท็จจริงปัจจุบันตลาดแรงงานยังมีความขาดแคลนแรงงานประเภทนี้อยู่มาก ทั้งนี้เพราะ
งานส่วนใหญ่ โดยเฉพาะงานด้านอุตสาหกรรม จำเป็นต้องใช้คนที่มีฝีมือและมีความชำนาญงาน
แต่ผู้ที่จบออกมาส่วนใหญ่มองขาดความชำนาญงาน หรือไม่ตรงกับความต้องการของตลาด กล่าวคือ
ตลาดแรงงานต้องการผู้ที่มีความชำนาญสามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่จำเป็นต้องเสียเวลาฝึกงาน
ใหม่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการสอนไม่เหมาะสมหรือเครื่องมืออุปกรณ์ไม่ทันสมัย หรืออาจ
ทันสมัยจนเกินไป ธุรกิจอุตสาหกรรมยังไม่มีใช้แพร่หลาย จึงควรตระหนักในเรื่องนี้ด้วย โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งควรผลิตเพื่อคุณภาพมากกว่าผลิตเพื่อปริมาณ และตามเป้าหมายดังกล่าวไม่ได้แยกผู้ที่สำเร็จ
อาชีวศึกษา สาขาพาณิชยการ สาขาเกษตรกรรม และสาขาช่างอุตสาหกรรมไว้ ดังนั้นจำนวน
ที่ผลิตเกินอาจเป็นกำลังคนในสาขาพาณิชยการและเกษตรกรรมก็ได้ ส่วนสาขาช่างอุตสาหกรรมนั้น
ยังคงขาดแคลนอยู่ถึงเหตุผลที่กล่าวแล้ว

นอกจากนี้การผลิตกำลังคนเพื่อสนองความต้องการของตลาดธุรกิจอุตสาหกรรมอีก
ประเภทหนึ่งคือการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งเป็นการฝึกอาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนและ
เยาวชนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ โดยกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ได้เปิดโรงเรียนสารพัดช่างขึ้น ๔ แห่ง ในกรุงเทพมหานคร และโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ ๔๕ หน่วย ในต่างจังหวัด และยังมีโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ช่วยผลิตกำลังคนระดับนี้อีกด้วย การฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้นนี้มีผู้สุดท้ายของแผนพัฒนา ฉบับที่ ๓ ก็คาดว่าจะสามารถผลิตได้ถึง ๔๕,๕๐๐ คน (ดูตารางที่ ๒.๕) และนอกจากหน่วยงานของกระทรวงศึกษาธิการจัดดำเนินการฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้นแล้ว ยังมีหลายหน่วยงานที่ได้จัดฝึกอาชีพหลักสูตรระยะสั้น เช่น เกียวกัน อาทิเช่น

๑. กรมพัฒนาชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อเร่งการเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ครอบครัวของประชาชน จากการเกษตรและอุตสาหกรรมในครอบครัว โดยได้แบ่งการฝึกอบรมเป็นกลุ่มอาชีพเกษตร และกลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมในครัวเรือน

กรมพัฒนาชุมชนมีโครงการใหญ่ ๆ อยู่ ๓ โครงการ คือ โครงการพัฒนากลุ่มอาชีพทางเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งตามเป้าหมายจะเปิดดำเนินการในเขตพัฒนาอำเภอละ ๑ กลุ่มทุกจังหวัด (เว้นกรุงเทพมหานคร) และสามารถรับผู้รับการฝึกได้กลุ่มละประมาณ ๓๐ คน

โครงการศูนย์ฝึกอาชีพจังหวัดสระบุรี เป็นโครงการทดลองดำเนินการฝึกอาชีพเบื้องต้นแก่เยาวชนทั้งทางเกษตรและทางช่างร่วมกัน มีหลักสูตร ๖ เดือน สามารถฝึกได้ปีละ ๒ รุ่น ๆ ละ ๓๐ คน และจะเปิดดำเนินการในเขตพัฒนาอีก ๕ แห่ง คือที่จังหวัดอุบลราชธานี อุตรดิตถ์ ลำปาง กาญจนบุรี และจังหวัดยะลา

โครงการอบรมการผลิตการเกษตรกรรมและช่างฝีมือแบบใหม่ จัดดำเนินการใน ๑๕ จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม ๕๐ ศูนย์ แต่ละศูนย์ฝึกอบรมได้ปีละ ๔๐ คน

๒. ศูนย์ฝึกอบรมโทรคมนาคม เป็นศูนย์ฝึกอบรมที่จัดตั้งขึ้นโดยความช่วยเหลือของ UNDP เพื่อฝึกช่างโทรคมนาคม มีการอบรม ๒ ประเภท คือ หลักสูตรประจำ แบ่งเป็นหลักสูตรผู้ช่วยช่างเทคนิค ฝึกอบรม ๑ ปี รับผิดชอบจำนวนประมาณ รุ่นละ ๑๐๐ คน นอกจากนี้มีหลักสูตรช่างเทคนิคหลักสูตร ๓ ปี หลักสูตรช่างระบบทางไกล หลักสูตร ๔ เดือน หลักสูตรพนักงานระดับปริญญา ระยะเวลาดึก ๑๗ สัปดาห์ และหลักสูตรนักเรียนกรมไปรษณีย์โทรเลข

และหลักสูตรพิเศษ (special course) เป็นหลักสูตรที่จัดให้กับพนักงานและข้าราชการระยะเวลาดึกอบรม ๑ - ๒ สัปดาห์ การฝึกอบรมของศูนย์ฝึกอบรมโทรคมนาคมนี้ในปีหนึ่งสามารถฝึกอบรมได้จำนวนประมาณ ๑๕๐ คน

๓. โครงการศูนย์วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาภายในประเทศ ศูนย์นี้จัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการทาง เครื่องปั้นดินเผาให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อฝึกให้เป็นครูฝึก หลักสูตรการฝึกรุ่นละ ๓ เดือน ในรุ่นหนึ่ง ๆ รับนักเรียนประมาณ ๑๕ คน

๔. ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย ให้การฝึกอบรมการจัดการและบริการ การปรึกษาแนะนำทางการจัดการ แก่เจ้าหน้าที่จากธุรกิจเอกชนและหน่วยราชการทุกระดับชั้น หลักสูตรในการฝึกอบรมใช้เวลาประมาณ ๑ - ๒ สัปดาห์ ฝึกไปแล้วถึง ๘,๓๖๕ คน

๕. องค์การส่งเสริมสหกรณ์ทหารผ่านศึก มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากำลังคนเฉพาะอย่างยิ่ง ทหารผ่านศึกนอกประจำการ ครอบครัวยุติและทหารนอกประจำการให้มีความรู้ความสามารถพอที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ปัจจุบันได้เปิดการฝึกอบรมแล้ว ๒ แผนกวิชา คืออาชีพพิมพ์รถยนต์และซ่อม เครื่องยนต์ ช่างเรียงพิมพ์ พิมพ์ดีดสัมผัส ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างซ่อม และปรับเครื่องยนต์ ช่างซ่อมไดนาโมและไฟฟ้าในรถยนต์ คาดว่าจะผลิตได้ทั้งหมดปีละประมาณ ๒๕๐ คน

๖. โครงการศูนย์ฝึกอบรมช่างไฟฟ้า เป็นโครงการของการพลังงานแห่งชาติ โดยความร่วมมือจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลฝรั่งเศส ได้เปิดฝึกอบรม ๒ หลักสูตร คือหลักการฝึกอบรมระยะยาวมีฝึกอยู่ ๔ แผนกวิชาดังนี้ ช่างควบคุมห้องโถงของโรงงานไฟฟ้าและสถานีจ่ายไฟฟ้า ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า ช่างมิเตอร์และรีเลย์ และช่างเดินสายและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า ซึ่งใช้ระยะเวลาฝึกอบรม ๑๐ เดือน หลักสูตรนี้สามารถฝึกได้ปีละประมาณ ๕๐ คน

และหลักสูตรฝึกยกระดับ Improvement course ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม ๕ สัปดาห์ การรับสมัครผู้รับการฝึกจะต้องเป็นผู้ที่เคยปฏิบัติงานในแคตคานอยู่แล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี แยกออกเป็น ๒ ระดับคือ ระดับช่างฝีมือ มีความรู้ไม่สูงกว่า ม.ศ. ๓ และระดับช่างเทคนิค หรือผู้คุมงาน มีพื้นความรู้ไม่สูงกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงทางไฟฟ้า (จากวิทยาลัยเทคนิค)

มีกอบรมครั้งละ ๑๐ คน แบ่งเป็นสาขาวิชาช่างสาย (สายอากาศ, สายโคเค็น, การติดตั้งและ
ตรวจซ่อม) ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า ช่างมิเตอร์และรีเลย์ ช่างเดินสายและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า
ในย่าน และช่างอิเล็กทรอนิกส์

๗. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม มีหน่วยงานฝึกอาชีพที่สำคัญ คือ

๗.๑ โรงงานบางกอกเย็บสูทอุตสาหกรรม ซึ่งได้ฝึกอบรมอาชีพเกี่ยวกับ
หัตถกรรมเย็บสูท โดยพิจารณาหาวัตถุดิบที่สามารถหาได้ในท้องถิ่นมาทำให้เกิดประโยชน์
และการอบรมมีวัตถุประสงค์เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปีหนึ่ง ๆ รับได้ประมาณ
๓๐๐ คน

และนอกจากนี้กรมส่งเสริมฯ ยังมีหน่วยฝึกอบรมอุตสาหกรรมในครอบครัวออกไป
ฝึกอาชีพให้กับราษฎรในท้องที่ชนบททั่วราชอาณาจักรในสาขาต่าง ๆ อาทิเช่น ฝึกอาชีพเครื่องปั้น
ดินเผา อาชีพตีเหล็กทำมีดและเครื่องมือการเกษตร อาชีพจักสานผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์หวาย อาชีพ
จักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่และท่อเสื่อ อาชีพทอผ้าด้วยมือ การหมักและฟอกหนังสัตว์ การกลึงและแกะสลัก
ไม้ การหัตถกรรมเย็บสูท และการเจียรไนพลอย เป็นต้น

๗.๒ หน่วยทดลองเส้นใยฝ้ายและไหม ได้ดำเนินการฝึกอบรมวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
เพื่อเผยแพร่วิชาการอุตสาหกรรมสิ่งทอให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพและเพื่อผลิตนักวิชาการ
อุตสาหกรรมสิ่งทอและช่างอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ การฝึกอบรมมีหลายระดับและสาขา
อาทิเช่น การฝึกอบรมในด้านการทดสอบคุณภาพสิ่งทอ การย้อมสีและพิมพ์ผ้า การทอผ้าด้วยกี่กระตุก
และการทอผ้าด้วยมือชนิดยกดอกด้วยเครื่องจักร การเตรียมเส้นด้ายสำหรับทอผ้า และการเก็บระกวอ
การทอผ้าด้วยเครื่องจักร การทอผ้ายัก และการสาวไหมด้วยเครื่องจักร เป็นต้น หลักสูตรการฝึก
ตั้งแต่ ๑ สัปดาห์ถึง ๖ เดือน และเปิดอบรมปีละ ๒ รุ่น

๘. สถาบันบริการอุตสาหกรรมขนาดย่อม มีโครงการฝึกอบรมทางด้านเทคนิคและวิชาการ
แก่เจ้าของผู้จัดการ หัวหน้างานและคนงานของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลาง
ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การซ่อมเคลื่อนที่ด้วยไฟฟ้า การจัดการและการตลาด การหล่อผสมโลหะ
การออกแบบผลิตภัณฑ์ งานเครื่องมือกล และการอุทลุงโลหะ การปรับปรุงการผลิตและการลดต้นทุน
เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าหน่วยฝีมือกรรมอาชีพของทางราชการซึ่งที่กล่าวมาแล้วส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพทางหัตถกรรมมากกว่าทางด้านอุตสาหกรรมโรงงานและเป็นการฝึกอบรมให้ทั้เจ้าหน้าที่ของหน่วยราชการหรือคนงานของธุรกิจเอกชนระดับหัวหน้าเพื่อจะได้นำไปฝึกอบรมและปรับปรุงงานในหน่วยงานของตนต่อไป ไม่ใช่เป็นการฝึกอาชีพเพื่อผลิตแรงงานใหม่สำหรับป้อนโรงงานอุตสาหกรรมที่มีความต้องการกำลังลูก่อแล้ว ยกเว้นหน่วยงานบางหน่วยที่ผลิตแรงงานฝีมือประเภทแรงงานฝีมืออุตสาหกรรม อาทิเช่น องค์การส่งเสริมสหพันธ์ทนายนิสิต โครงการศูนย์ฝึกอบรมช่างไฟฟ้าของการพลังงานแห่งชาติ และศูนย์ฝึกอบรมโทรคมนาคม

อย่างไรก็ตามยังมีหน่วยงานของทางราชการอีกหน่วยหนึ่งที่ผู้เขียนเห็นว่ามีภารกิจงานเพื่อฝึกช่างฝีมือหรือแรงงานฝีมือสนองความต้องการของธุรกิจอุตสาหกรรมโดยตรง และนับว่าเป็นโครงการที่น่าสนใจ โครงการดังกล่าวนี้ได้แก่โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานแห่งชาติ ของกรมแรงงานกระทรวงมหาดไทย โดยมีสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นศูนย์กลางดำเนินงานตามโครงการ โครงการพัฒนาฝีมือแรงงานจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกฝีมือแรงงานก่อนเข้าทำงานในทั้งกับเขารชนนอกโรงเรียน และผู้ว่างงาน เพื่อให้มีฝีมือสามารถหางานทำหรือประกอบอาชีพได้ ฝึกยกระดับฝีมือ และการจัดมาตรฐานฝีมือช่าง ในระยะช่วง ๕ ปีแรกของโครงการ โครงการนี้ประสบผลสำเร็จเกินความคาดหมาย จึงได้รับการสนับสนุนให้ขยายการฝึกออกไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยจัดตั้งเป็นสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคขึ้น ๓ แห่ง คือที่ราชบุรี ชลบุรีและลำปาง ในช่วงที่ ๒ โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ และเงินกู้จากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชียอีกด้วย

สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานได้ดำเนินการฝึกฝีมือแรงงานในสาขาช่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยแบ่งการฝึกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกในกิจการ การฝึกช่างฝึกหัด การฝึกยกระดับฝีมือ การฝึกหัวหน้างานและครูฝึก และการฝึกพิเศษ ซึ่งในระยะ ๕ ปีแรกของโครงการช่วงแรกสถาบันได้ฝึกอบรมไปแล้วจำนวนถึง ๗,๔๗๒ คน จำแนกเป็นการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ๒,๐๖๔ คน (ซึ่งประกอบด้วยช่างกลึงโลหะ ช่างเครื่องมือกลช่างปรับ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างเขียนแบบ ช่างไม้ก่อสร้าง ช่างอิฐ ช่างประปา ช่างสี

และช่างไม้ครุภัณฑ์) การฝึกทหารยุบลดประจำการซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกเตรียมเข้าทำงาน แต่เป็นโครงการที่จัดรวมกันกับกระทรวงกลาโหมเพื่อฝึกอาชีพช่างเบื้องต้นให้แก่ทหารยุบลดประจำการให้สามารถกลับไปประกอบอาชีพในภูมิลำเนาของตนได้ และได้ฝึกไปจำนวน ๕๕ คน การฝึกยกระดับฝีมือเป็นการฝึกผู้ที่ทำงานทางช่างอยู่แล้วให้มีความรู้และมีฝีมือในระดับสูง และได้ฝึกไปแล้วทั้งสิ้น ๑,๕๕๑ คน การฝึกช่างฝึกหัดเป็นโครงการทดลองโดยร่วมมือกับธุรกิจอุตสาหกรรมที่รับคนงานเข้าเป็นช่างฝึกหัด โดยให้ทางสถาบัน ฯ ฝึกทางทฤษฎี ส่วนอุตสาหกรรมฝึกภาคปฏิบัติ มีผู้สำเร็จการฝึกแล้วเพียง ๒๗ คน การส่งเสริมฝึกในกิจการเป็นการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมจัดการฝึกขึ้นในกิจการของตนเอง เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยสถาบันจะจัดฝึกเจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรมให้ใน ๕ ปีแรกของช่วงแรกผลิตได้ประมาณ ๑,๗๖๖ คน การฝึกครูฝึกและหัวหน้างานเป็นการฝึกผู้ที่ป็นเจ้าหน้าที่ฝึกและหัวหน้างานทั้งของส่วนรัฐบาลและธุรกิจอุตสาหกรรม และได้ฝึกไปแล้ว ๑,๒๕๗ คน และการฝึกอาชีพที่ไม่ใช่ช่าง เป็นการฝึกอบรมวิชาชีพที่พิจารณาเห็นว่า เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น เตาธนาคาร พนักงานต้อนรับ และพนักงานทำความสะอาด เป็นต้น มีผู้ฝึกสำเร็จแล้ว ๓๙๗ คน และจะเห็นว่าในปี ๒๕๖๗ สถาบันนี้ได้ผลิตแรงงานฝีมือตอบสนองความต้องการของธุรกิจอุตสาหกรรมมากถึง ๒,๕๐๔ คน (ดูตารางที่ ๒.๑๓)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒.๑๓ จำนวนผู้สำเร็จการฝึกอาชีพของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน
ปี ๒๕๑๒ - ๒๕๑๓

ประเภทการฝึก	พ.ศ. ๒๕๑๒	พ.ศ. ๒๕๑๓	พ.ศ. ๒๕๑๔	พ.ศ. ๒๕๑๕	พ.ศ. ๒๕๑๖	พ.ศ. ๒๕๑๗	รวม
ฝึกเตรียมเข้าทำงาน	๒๓๑	๕๓๑	๒๓๑	๓๐๓	๓๒๔	๒๒๔	๒,๐๖๔
ฝึกยกระดับฝีมือ	๑๕๔	๓๒๐	๕๒๓	๓๒๕	๕๓๑	๓๐๓	๑,๘๘๖
หัวหน้างานและครูฝึก	๑๐๒	๒๕๔	๕๕๕	๒๓๐	๑๕๒	๕๓๕	๑,๘๒๙
ฝึกในกิจการและฝึกช่างฝึกหัด อื่น ๆ	๑๖๐	๒๕๒	๕๕๕	๓๖๕	๕๓	๕๓๓	๑,๙๕๓
	๑๒๕	—	—	๕๔	๑๓๐	๑๖๖	๓๕๓
รวม	๕๖๐	๑,๓๕๖	๒,๓๒๒	๑,๓๕๕	๑,๑๒๘	๒,๕๐๕	๗,๕๓๖

ที่มา : กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย, รายงานการบริหารแรงงาน ประจำปีงบประมาณ
๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ มีนาคม ๒๕๑๘

หมายเหตุ ข้อมูลสถิติถึงสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๑๗

จะเห็นได้ว่าการฝึกอาชีพของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สามารถผลิตช่างอุตสาหกรรมเพื่อสนอง
ความต้องการของธุรกิจอุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ปริมาณมาก ถ้ารวมการผลิตช่างอุตสาหกรรมของหน่วยงาน
อื่น ๆ ด้วย คาดว่ากำลังคนระดับนี้จะพอเพียงกับความต้องการของตลาดแรงงาน แต่อย่างไรก็ตามจะสังเกต
ได้ว่า การผลิตแรงงานหลักสูตรระยะสั้นนั้นก่อให้เกิดปัญหาทางด้านขาดความรู้ด้านงาน ผู้สำเร็จไม่
สามารถปฏิบัติงานได้ ต้องเสียเวลาไปฝึกงานอีก จึงไม่เหมาะสมกับธุรกิจอุตสาหกรรมที่กำลังขยายตัว
และริเริ่มก่อตั้ง เพราะธุรกิจอุตสาหกรรมเหล่านี้ต้องผลิตเพื่อเรียกทุนที่ลงไปกลับคืนมาให้เร็วที่สุด การ
เสียเวลาเพื่อฝึกงานให้กับช่างฝีมืออีกย่อมเป็นการไม่สมควร จึงก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานของแรงงาน
ระดับนี้

กล่าวโดยสรุป กำลังแรงงานของประเทศไทยในปัจจุบันได้เพิ่มขึ้นตามอัตราส่วนของการ
เพิ่มประชากร แรงงานในสาขาเกษตรกรรมเริ่มลดลง ในขณะที่แรงงานในสาขาอุตสาหกรรม
และพาณิชย์กรรมได้เพิ่มมากขึ้น จากการประเมินกำลังคนระดับต่าง ๆ ของประเทศไทยปรากฏว่า
กำลังคนระดับสูงในสาขาทางสังคมศาสตร์มีเกินความต้องการ แต่ในสาขาวิชาชีพยังคงขาดแคลนอยู่
ในบางสาขา สำหรับกำลังคนระดับกึ่งกลางนั้นเมื่อพิจารณาถึงการผลิตในส่วนเอกชนด้วยจะมีกำลังคน
ระดับนี้เกินความต้องการอยู่จำนวนมาก แต่ตามข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่ากำลังคนระดับนี้ขาดแคลนใน
ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะกำลังคนระดับกลางสาขาวิชาอุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากการขาดประสบการณ์
และความชำนาญงาน โดยเฉพาะการอาชีวศึกษาหลักสูตรระยะสั้นด้วยแล้ว ยังมีปัญหาในเรื่องนี้เป็น
อย่างมาก จึงควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและจัดระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับธุรกิจอุตสาหกรรม โดย
พิจารณาถึงลักษณะและประเภทของธุรกิจ ตลอดจนเครื่องจักรอุปกรณ์ให้สอดคล้องกัน ควรมีนโยบาย
ผลิตเพื่อคุณภาพมากกว่าผลิตเพื่อปริมาณ และควรขยายการผลิตออกไปในส่วนภูมิภาคด้วย และควรเป็น
การผลิตแรงงานเพื่อการเกษตร ให้สามารถแก้ ขอมเครื่องนุ่งท้าวการเกษตรได้ ผึกความรู้ทาง
การเกษตรให้สามารถปรับปรุงวิธีการผลิตได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นต้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย